

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredno nedelje in praznike. — Inserati: do 30 petič 2 D, do 100 vrst 2 D 50 p, večji inserati petič vrsta 4 D; notice, poslano, izjave, reklame, predklici beseda 2 D. — Popust po dogovoru. — Inseratni davek posebej. — „Slovenski Narod“ velja letno v Jugoslaviji 240 D, za inozemstvo 420 D

Upravništvo: Kraljeva ulica št. 5, pritličje. — Telefon št. 304.

Uredništvo: Kraljeva ulica št. 5, I. nadstropje. — Telefon št. 34.

Poštnina plačana v gotovini.

Za ljudsko prosveto, proti duševnemu proletarijatu

Včeraj smo med brzojavkami poročali o debati, ki se je vršila v narodno-radikalnem klubu v Beogradu o prosvetni politiki. Naše poročilo je bilo kratko, zato ga izpopolnimo z naknadnimi podatki. Priznati moramo, da smo se razveselili te debate, ker je s tem narodno-radikalni klub dokazal, da zna ceniti preko vseh političnih publik in drugih nestvarnih samopolitičnih prepirov stvarna vprašanja napredka. Razveselili pa smo se te debate seve samo kot začetak. Ne moremo pa biti zadovoljni z njenim potekom, ker se nam vidi, da so se na tem sestanku načela prosvetna vprašanja samo mimogrede in se jim ni šlo do dna. Govorniki so nizali razne prosvetopolitične nedostatek v poedinih pokrajinah, niso pa pristopili k osnovnemu vprašanju, k temeljni potrebi sistematične prosvetne politike. V tem smislu hočemo danes najprej rekapitulirati ta izvajanja, jih izpopolniti ter od svoje strani povdariti osnovno stališče, katero treba zavzeti v prosvetni politiki, ako hočemo, da zadobi celokupni prosvetni napredek našega naroda res premišljen in vsestransko koristno obliko in smer.

Iz poročila radikalnega poslance iz Južne Srbije posnemamo, kako žalostno so tamkajšnje prosvetne razmere. Tam manjka potrebnih osnovnih šol in še potrebnijš strokovno izvežbanih ter nacionalno neoporečnih učnih moči. Ta poslanec je po pravici povdaril zvezo, ki vlada med dobrim narodnim solstvom ter našimi nacionalnimi cilji v Južni Srbiji.

Drugi govornik je našteval koristi, ki bi jih imela slična patriotična in upravno brezhlubna prosvetna politika v Vojvodini, kjer živi še veliko Nemcev in Madžarov in katere treba pridobiti za jugoslovensko državo. Oba govornika sta naglašala važnost dobro pripravljene, nacionalno navdušene učiteljske, ki ostaja kljub zgodovinski za služnim naporom bivšega ministra prosvete Svetozarja Pribičevića še naprej aktivno vprašanje jugoslovenske prosvetne politike.

Tretji govornik iz Bosne je opozoril na pomanjkanje narodnih šol v Bosni in Hercegovini, kjer pride šele na 3144 prebivalcev po ena ljudska šola, dočim jih imajo druge pokrajine že za samih 1148 prebivalcev. Bivša Avstrija je pač dobro vedela, zakaj je odklanjala ljudske šole in zakaj je po Bosni in Hercegovini gradila vojašnice in žandarske postaje...

Ti in drugi govorniki so torej zahtevali povišanje ljudskih in drugih šol, nekako izboljšanje in povečanje učiteljskega osebja, ki da je v eminentnem nacionalnem interesu zlasti nacionalno ogroženih pokrajin na jugu in severu. Kdo bi mogel ugovarjati tem čisto upravičenim željam?

Proti tem govornikom in tem željam, dasi v indirektni obliki sta se oglasila dva ministra in sicer minister prosvete in dodatno še minister pravde. Prvi je opozoril na neverjetno visoko število 1115 srednjih šol, ki da se danes producira naravnost neznošen intelektualni proletarijat. Poleg teh 1115 srednjih šol vzdržujemo še 41 učiteljskih. Na univerzah študira 12.000 dijakov, večinoma pravnikov, ki bodo v par letih zanesljivo brez kruha. V ministrstvu pravde je že danes nad 50 pravnikov, ki se morajo reducirati. Prošenja za nove sprejeme pa je 70. Minister prosvete je z ozirom na to utemeljeval odpravo raznih zavodov in zatrijeval, da vlada nima razloga, da ustvarja duševni proletarijat.

Jasno je, da z zahtevami prvih govornikov ni ministroma izjava v nobenem skladu in da je bilo čisto na mestu, ako je zaključni govornik predlagal šestčlansko komisijo, ki naj izdela poseben načrt prosvetne politike narodne radikalne stranke.

Na ta načrt smo že danes ravednili. Izven dvoma pa je, da bo treba podpreti strujo, ki zahteva kar najbolj obsežno prosvetno politiko in korist širokih slojev naroda, zlasti pokrajin, ki leže na eksponiranih državnih mejah. Od kar najširše prosvetne akcije med najširšimi ljudskimi sloji zavisi pač najbližja bodočnost našega naroda, njegovo praktično napredovanje v kmetijstvu in na vseh poljih gospodarskega in kulturnega življenja. Brez prosvetljenega naroda tudi ni misliti na koristnejšo obrambeno silo tega naroda in njegove države.

Intelektualnega proletarijata pa je že danes preveč! To pa zato, ker se je

Narodna skupščina in državni proračun

Odmevi razprave o grško-bolgarskem konfliktu. — Glavni obrisi državnega proračuna za leto 1925-26. — Izdatki bodo znašali okoli 13 milijard. — Nadaljevanje načelne debate o invalidskem zakonu.

Beograd, 29. oktobra (Izv.) Narodna skupščina je tudi danes bila pod vtisom včerajšnje kratke debate o grško-bolgarskem konfliktu. Dr. Ninčić je bil v svoji izjavi rezerviran, kar je umevno z ozirom na njegov odgovorni položaj. V marsikaterem oziru je bil govor opozicijskega poslance dr. Grge Angelinovića značilnejši, ker je bil izgovorjen v bolj svobodnem okviru in je poudarjal potrebo slovenske solidarnosti. Govor dr. Angelinovića je simpatično sprejela tudi vladina večina. Danes dopoldne je prišlo več protislovnih vesti o novih bojih med Grki in Bolgari. Atenska poročila so zelo tendenciozna. Ta vtis ima tudi narodna skupščina.

Danes dopoldne je bil objavljen kratek statistični pregled o državnem proračunu za leto 1925/26. Ta proračun se ima v najkrajšem času predložiti narodni skupščini v pretes, tako, da bi bil proračun sprejet konec tega leta in bi stopil v veljavo s 1. januarjem 1926. Izdatki posamičnih ministrstev so že določeni. Na izdatkih izkazujejo: 1. vrhovna državna uprava 965 milijonov, 2. državni dolgovi 514 milijonov, 3. pravosodno ministristvo 372 milijonov (več kakor prejšnje leto), 4. prosvetno ministristvo 1.200.000.000 (v prejšnjem proračunu nekaj nad 542 milijonov) 5. ministristvo ver 602 milijona, 6. ministristvo notranjih del okoli 1 milijarde, 7. ministristvo za narodno zdravje 400 milijonov, 8. ministristvo znanjih del 188 milijonov (prejšnje leto nad 135 milijonov), 9. finančno ministristvo 1.900.000.000 (mogoče dve milijardi), 10. vojno ministristvo 3 milijarde, 11. ministristvo javnih del 554 milijonov, 12. ministristvo trgovine in industrije 150 milijonov, 13. ministristvo za šume in rudnike 660 milijonov, 14. ministristvo za socialno politiko 1 milijard, 15. ministristvo za agrarno reformo okoli 50 milijonov, 16.

Živahna razprava o prosvetni politiki

Odpravijo naj se nepotrebne višje gimnazije, otvorijo pa strokovne šole in nižje gimnazije. — Učitelstvo in komunizem.

Beograd, 29. oktobra (Izv.) Radikalni klub je ob veliki udeležbi včeraj dopoldne in popoldne razpravljal o smernicah in temeljnih načelih prosvetne politike.

Značilen je bil govor posl. Ljube Jovanovića. Ta je v načelu odobral dosedanje politiko prosvetnega ministra, tudi on je za to, da se odpravijo vse nepotrebne višje gimnazije ter da se otvorijo nove strokovne šole in nižje gimnazije. Globoko je obžaloval, da je med učitelji mnogo komunistov, čeprav bi učitelji morali biti na deželi kulturni faktorji in strogo narodnozavezni. Žalostno je, da se kmetje sami bolj nacionalni, kakor učitelji. To širjenje komunizma med mladimi učitelji stvom so omogočili in pospešili razni agitatorji, ki so sejal škodljivo seme komunizma v mlade duše. Nujno je potrebno, da se ustanovi več novih osnovnih šol in

Velesile groze Grški z blokado

Grška zavlačuje izvedbo ukazov Društva narodov. — Grška vlada noče priznati člena XVI. pakta Društva narodov.

Pariz, 29. oktobra (Izv.) Neutrarno stališče Jugoslavije odobrava vsi člani sveta Društva narodov. Splošen vtis je ta, da Bolgarska dobro brani svojo pravično stvar. Veliko važnost pripisujejo posredovanju Chamberlaina. Ako Grška v določenem roku 60 ur ne izprazni bolgarskega ozemlja, slede proti Grški v smislu pakta Društva narodov strožje sankcije.

London, 29. oktobra (Izv.) Listi javljajo iz Pariza: Zastopniki štirih velesil so sklenili, da se mora Grški naznaniti:

V slučaju, da se Grška ne pokori sklepom Društva narodov, se ima proti njej izvesti najstrožja pomorska blokada.

Pariz, 29. oktobra (Izv.) Politična javnost se je včeraj najživahneje zanimala za poročila o poteku tajne in javne seje sveta Društva narodov. Na tajni seji so

dovolila hipertrofija srednješolskih zavodov v državi, mesto da se je posvetila največja pažnja ljudskošolskemu pouku. Ta naj ne bodi omejen na abecedarstvo, nego naj se razširi na praktične potrebe, na narodnosocialno kulturo, na gospodarske nauke, ki jih potrebuje v poljedelstvu in drugod itd. Naša država potrebuje brez dvoma duševnih voditeljev, tehnikov, strokovnjakov.

ministristvo za izenačenje zakonov 1 milijon. Prometno in poljedelsko ministristvo še nista izdelala točnega proračuna. Po dosedanjih kalkulacijah je pričakovati, da se izdatki za proračunsko leto 1925/26 zvišajo nad 2 milijardi napram preteklemu letu, v katerem so bili izdatki prelinirani na 19 milijard 344 milijonov.

Dohodki za proračunsko leto 1925/26 so prelinirani na 12 milijard 718 milijonov.

Narodna skupščina je danes ob 10. dopoldne pričela zborovati. Nadaljevala je načelno razpravo o invalidskem zakonu. Prvi je govoril samostojni demokrat posl. dr. Svitislav Popović.

Posl. dr. Svitislav Popović je v imenu samostojnodemokratskega kluba govoril proti načrtu invalidskega zakona, ker dela razliko med prečanskimi in srbočnogorskim invalidi. Ta razlika napravlja v ustavi jasno izgovorjeno enakopravnost vseh državljanov iluzorno. Kritiziral je nato člen za členom s strokovnega stališča.

Posl. Milan Grol (Dv. dem.) je tudi govoril proti zakonu. Temeljna ideja njegovih izjav je bila: Veliko je število invalidov, ki imajo ogromno privatno bogastvo, a kljub temu dobivajo invalidnino kakor invalidi siromaki. Bogatim invalidom naj bi se invalidnina zmanjšala in na ta način bi se povišala siromakom.

Načelna debata se danes ali jutri konča, kakor sledi načelno glasovanje o zakonu. Nato pride narodna skupščina v podrobno debato o invalidskem zakonu, ki bo trajala približno 14 dni, tako da bo zakon sredi meseca novembra izglasovan.

Razne pokrajinske invalidske organizacije so predložile narodni skupščini obširne spomence, da se gotove določbe zakona, ki najbolj gnetno in socialno pritiskajo invalidce, spremene v zadnjem trenutku.

da se učiteljska tako dolgo ne zapro, dokler ne dobimo zadostnega števila učiteljev. To je zlasti potrebno v Bosni, kjer je še dosti občin, ki ne morejo graditi šol le radi pomanjkanja učiteljskih sil.

Prosvetni minister Velja Vukičević je nato v radikalnem klubu podal statistični pregled o zatvoritvi nekaterih razredov. V Južni Srbiji je bilo zatvorjenih 95 razredov srednjih šol, ker je bilo premalo dijakov.

Poslanec Pera Ivanišević je predlagal zaključitev prosvetne debate in resolucijo, ki odobrava dosedanje vladino prosvetno politiko. Obenem je posl. Pera Ivanišević predlagal, da se odpravi več nepotrebnih višjih gimnazij, zato pa otvorijo nižje gimnazije, strokovne šole in nekatera višja učiteljska. V Beogradu naj se uredi centralna učiteljska knjižnica.

zastopniki velesil dobili vtis, da Grška ne smatra odločnega nastopa sveta Društva narodov za resnega, ker je prepričana, da se je Društvo narodov odreklo vojaškim sankcijam s tem, ko je Nemčiji na locarnski konferenci dovolilo drugačno interpretacijo člena XVI. pakta Društva narodov. Z ozirom na to stališče Grške so zastopniki štirih velesil sklenili naznaniti Grčiji, da bodo vporabili člen 16. pakta v obliki stroge pomorske blokade, če se Grška ne pokori Društvu narodov.

Blokado imajo izvršiti angleške, francoske, italijanske in španske pomorske ednice.

Nemčiji dovoljena koncesija iz člena 16 je čisto interna zadeva med Nemčijo in Društvom narodov.

kov. Kar pa se danes producira je veččinoma kvantiteta, produkcija en mas brez kvalitete.

V našo prosvetno politiko mora torej priti sistem: Čim več prosvetne akcije za narod, veliko manj intelektualcev, redukcija višjih zavodov in njihova kvalitativna izpopolnitev, največja pažnja ljudski prosveti!

Pariz, 28. oktobra. (W.) »Paris-Soire« javlja h grško - bolgarskemu sporu: Društvo narodov izreče šele sredi meseca decembra svojo končno sodbo glede odškodninskih zahtev Grške, oziroma Bolgarske.

Atene, 29. oktobra. Listi objavljajo poluradna poročila, po katerih so včeraj kmalu po polnoči bolgarski komiti, združeni z bolgarskimi vojaškimi oddelki (?), napadli na umik pripravljajoče se grške čete med Petričim in Lamo. Poveljnik grške generalnega štaba je takoj ukazal obmejnim poveljnikom, da bolgarski napad odbijejo. Borba je trajala več ur. Uradna poročila naglašajo, da je ta bolgarski napad Grški onemogočil, da bi mogla izvesti izpraznitev zasedenega bolgarskega ozemlja v roku 60 ur v smislu zahteve sveta Društva narodov.

Grška vlada je nemudoma o tem napadu obvestila predsednika sveta Društva narodov Brianda, generalnega tajnika Društva in grškega poslanika. Ta je dobil nalogo javiti Društvu narodov vse podrobnosti s pripombo, da je izpraznitev od grških čet zasedenega ozemlja skoraj onemogočena.

Diplomatični krogi sprejemajo te vesti zelo kritično in skeptično, ker prevladuje splošno prepričanje, da se skuša Grška na rafinirane načine izogniti ukazom in sklepom Društva narodov.

Pariz, 28. oktobra. »Matine« javlja iz Sofije, da so bile včeraj ob 15.40 ustavljene sovražnosti med Grško in Bolgarsko. Ob tem času je pripeljal na Demirkapu skupina grških oficirjev pod vodstvom polkovnika Sergeosa Grški oficirji so dobili ukaz, da znova prevzamejo grško stražnico, ki so jo baje Bolgari zasedli ob izbruhu obmejnega konflikta. Poročevalec »Matine« za trjuje, da je bil na licu mesta, ko je prišla grška komisija na Demirkapu. Ta komisija je morala ugotoviti, da ni bila od Bolgarov zasedena stražnica in da ni mogla govoriti o kakem kršenju grških obmejnih pravic od strani Bolgarov.

Sofija, 28. oktobra. (B) Zunanji minister Kalfov je parlamentarni komisiji izročil pojasnil grško-bolgarski spor, kakor tudi vse vladine odredbe. Parlamentarna komisija je odobrila stališče vlade, ki je pripravljena spor mirnim potom rešiti. Zunanji minister Kalfov je Društvu narodov brzojavil, da so bili bolgarskim četam izdani strogi in odločni ukazi izogniti se vsaki sovražni akciji. Zunanji minister znova poudarja, da se ne nahaja noben bolgarski vojak na grškem ozemlju. Bolgarski vojaški komandi so od vlade izdana navodila, da se mora strogo pokoriti vsem od Društva narodov izdanim sklepom in navodilom.

Pariz, 28. oktobra. Po poročilih iz Aten izprazni jutri zjutraj Grki od njih zasedeno bolgarsko ozemlje. Seja sveta Društva narodov se je odgodila, ker je grški zastopnik javil, da se Grki umikajo iz Bolgarije.

Bolgarska odklanja romunsko intervencijo

Beograd, 29. oktobra. (Izv.) Po poročilih iz Pariza in Sofije je zunanji minister Kalfov v imenu Bolgarske odklonil posredovanje Romunske. Bolgarska je poslala predsedniku sveta Društva narodov Briandu noto, v kateri navaja razloge za odklonitev romunskega posredovanja. Romunska naj bi bila posredovala že preje, predno je Bolgarska apelirala na Društvo narodov. Tega ni storila. Bolgarska se uklanja samo avtoriteti Društva narodov.

POZABLJEN AMERIŠKI DOLG

Rim, 28. oktobra. I. »Voce Republican« piše: Beaumarchais je posodil ameriškim revolucionarjem 3 milijone 600.000 funtov sterlingov ter je umrl, ne da bi mu Američani povrnili posojila. Po petdesetih letih so plačale Zedinjene države Beaumarchaisovim dedičem 800.000 sterlingov. Ostane še 1.800.000, vsota, ki bi skupno z obrestmi, dobrodošla v sedanjih težkih časih.

ITALIJSKI DOLGOVI AMERIKI

London, 28. oktobra. I. »United Presse« poroča iz Washingtona, da želi Italija urediti svoje dolgovce v Zedinjenih državah pod enakimi pogoji, kakor so bili dovoljeni Poljski, Litvanski in Češkoslovski. Izvedenci menijo, da Italija ne more urediti svojih dolgov na podlagi, ki je bila merodajna za ureditev angleških dolgov.

PAPEŠKI NUNCIJ HVALI FRANCOSKO VLADO

Pariz, 28. oktobra. I. Papeški nuncij monsignor Cerretti, ki v kratkem zapusti Pariz, je podal nastopno značilno izjavo: Z veliko žalostjo bom zapustil Francijo in Pariz. Za časa svojega bivanja v Parizu



sem našel tako med lajki, kakor med klerom in med političnimi osebnostmi najbolj sprejem. Čutim dolžnost izjaviti, da se absolutno ne morem pritožiti proti nobenemu članu vlad, ki so bile za časa mojega bivanja v Franciji. Vsi člani vsake vlade so bili vedno zelo korektni z menoj, nekateri pa so bili posebno prisrčni.

POGAJANJA Z VATIKANOM

Beograd, 29. oktobra. Za danes ob 17. je sklicana v znanjem ministristvu konferenca pod predsedstvom ministra dr. M. Ninčića, ki ima razpravljati o obnovitvi pogajanj z Vatikanom glede sklenitve koncordata. Konferenca se udeležijo: zunanji minister dr. Ninčić, minister ver Miša Trifunović, poslanik Smolnaka, predsednik naše delegacije dr. Vojislav Janjić ter več zastopnikov zainteresiranih ministrstev in strokovnjakov. Določilo se tudi navodila za poslanika in delegacijo, v kaki smeri se naj vodijo pogajanja pri Vatikanu.

Borzna poročila

Lesni trg.
Frizi od 4—10 cm, od 25—60 cm I, II, fre. tranz. meja 1 vagon denar 1280, blago 1300, zaključki 1280, hrastovi plohi neobrobljeni monte fre. m. trs. 880, 900, breza od 10—30 cm prem. 2.50—6 m fre. n. — 400, jasmni les po uzezanu I, borze fre. n. pr. denar 160, blago —, bukovo oglje pr. suha fre. n. p. —, 45, buk. remelnji 7.7 od 1.80 in 2 m I. fr. vag. Postojna trz. korylična 900, denar —.

Zitni trg.
Pšenica domača feo. I, denar 260, blago —, pšenica domača feo. n. p. Slov. —, fre. slav. p. —, 75, koruza stara feo. bačka 275, koruza slav. s primesejo rdeče feo. I, 1 vagon denar 207.50, blago 207.50, za. ključki 207.50, koruza medijm, feo Čako, vec —, 175, koruza nova času prim. suha feo. slav. p. 122.50, pšenica nova v storžih feo. slav. p. —, 75, koruza stara feo. bačka Postojna —, 200, koruza stara tov. prosto Postojna —, 233, koruza nova, okrogla času prim. suha feo. n. p. —, 130, oves slav. n. p. —, 167.50, oves bos. fre. bos. nakld. p. —, 173, fižol mandolon fre. Postojna tranz. 340, —, fižol ribničan netto I, 300, —, fi. žol prep. netto I, 310, —, krompir fre. štaj. prot. —, 80, Beltinec —, 76.50, ajda fre. n. p. Sl. 2660, proso feo. n. p. Slov. 225, kostanj jedilni štaj. fre. I, —, 300, ječmice prvovrstne fre. n. p. 200, —, seno sladko stisnjeno fre. štaj. p. —, 80, seno kislo —, 60

2½% drž. renta za vojno škodo denar 334: 7% invest. pos. iz I. 1921 denar 79: Celjska posojilnica d. d. denar 200, blago 200, zaključki 200: Ljub. kred. banka denar 230: Merkantila banka denar 100, blago 104: Prva hrvatska štedionica blago 960: Kreditni zavod denar 175, blago 185: Strojne tovarne in livarne denar 120, blago 123: Trboveljska premogokopna družba denar 348: Združene papirnice denar 120, blago 128: Stavbena družba d. d. Ljubljana denar 100, blago 110: Sešir d. d. denar 144, blago 147: 4½% kom. zad. dež. bke denar 20, blago 22: 4½% zast. I. kr. dež. bke denar 20, blago 22.

Zagrebska borza

Dne 29. oktobra, Sprejeto ob 13.
Devize: Curih 10,838—10,918, Praga 166,32—168,32, Pariz 236—240, Newyork 56,025—56,625, London 272,47—274,47, Trst 222,31—224,71, Berlin 13,365—13,465, Dunaj 790—800.

EFEKTI.
7% invest. posoj. 1921 80: 2½% drž. rente za ratnu štetu 333—334, Ljubljanska kredita 225, Hrv. eskomptna banka 126—127: Kreditna banka Zgb. 132—133: Hipotekarna banka 72½—73: Juoobanka 110—111: Praštedionia 956—960: Slavenska banka 45—50: Eksploatacija 53½—54½, Drava d. d. Osijek 350: Isis d. d. 65—69: Nihag 40: Gutman 282—85: Slaveks 140: Slavonija 50—51: Trboveljska 355: Union, par. romlin 410.

Inozemske borze

Curih, 29. oktobra, Predborza: Beograd 9,175—9,225, Pariz 2170—2180, London 25,15—25,16, Newyork 518,75—519,25, Milan 20,47—20,50, Praga 15,35—15,40, Dunaj 73—73,25.
Trst, 29. oktobra, Predborza: Beograd 44,75—44,90, Pariz 105,75—106,25, London 122,65—122,80, Newyork 25,225—25,30, Praga 75—75,50, Curih 486—488, Dunaj 353—360.

Gospodarstvo

—g Hmelj. XLVIII. poročilo. Nürnberg, 28. oktobra. Slab dovoz — prodanih 120 bal — razpoložanje mirno — cene nespremenjene.

—g Stanje Narodne banke dne 22. oktobra. V oklepaju razlika v primeri s stanjem dne 15. oktobra. Aktivna: kovinska podlaga 512.1 (+ 6.5), posojila 1.198.5 (+ 6.8), račun za odkupovanje kronskih novčanic 1.186.3, račun začasne razmenjave 367.7, državni dolgovi 2.966.3, vrednost državnih domen, zastavljenih za izdajanje novčanic 2.138.3, saldo raznih računov 1.101.7 (— 26.6), skupaj 9.480.2. Pasiva: od glavnice izplačano 28.0, rezervni fond 6.4, novčani v obtoku 6.088.5 (— 121.3), državni račun začasne razmenjave 367.7, državne terjatve za zastavljene domene 2.138.3, ažio za kupovanje zlata za glavnico in fond 74.6 — skupaj 9.480.2.

—g Uradni tečaj dinarja za november. Finančno ministrstvo je določilo za november sledeče uradne tečaje dinarja: 1 napoleon 217 Din, turška lira 245, dolar 56.25, angleški funt 273, kanadski dolar 56, zlatna nemška marka 13.40, poljski zloti 9, avstrijski šiling 7.90, 100 francoskih frankov 240, 100 švicarskih frankov 1067, 100 lir 220, 100 belgijskih frankov 256, 100 holandskih guldinarjev 2260, 100 romunskih lejev 26.70, 100 bolgarskih levov 41, 100 danskih kron 1.390, 100 švedskih kron 1505, 100 norveških kron 1150, 100 petetov 805, 100 drahem 75, 100 Kč 167, 1 milijon madžarskih kron 788. Ti tečaji veljajo od 1. do 30. novembra. Po njih se plačuje tudi pristaniška taksa.

—g Zvišanje vlog pri poštni hranilnici. Ministrstvo pošt in telegrafov je pooblaščen predložiti zakonski načrt, po katerem bi smeli uradi poštnih hranilnic sprejemati odsele vloge do 25.000 Din (doslej je bilo dovoljeno samo 5000). Če se to v praksi obnese, bo dovolil ministrski svet vloge do 50.000 dinarjev.

—g Vprašanje jadranske tarife. Danes 29. t. m. se je pričela v Benetkah železniška konferenca, na kateri so zastopane Jugoslavija, Italija in Madžarska. Razpravljalo se bo o tarifnih problemih, ki so v zvezi z jadransko tarifo za naša in italijanska pristanišča.

—g Nove železniške proge na Hrvaškem in v Sloveniji. Kakor poroča direkcija za graditev novih železnic, so na Hrvaškem in v Sloveniji trasirane sledeče nove proge: Krapina - Rogatec, Krapina - Golubovec, Koprivnica - Varaždin, Bakar pristanišče - Bakar - Kraljevica, Bihač - Zrmanja, Črnomelj - Ogulin, Kočevje - Brod - Moravice, Kočevje - Stari trg, Vrbovsko - St. Janž in Novo mesto - Brežice. Od teh prog so že izdelani detajlni elaborati za progi Krapina - Rogatec in Bakar - Kraljevica.

—g Konferenca glede lesne industrije. Te dni je zaključila v ministrstvu za šume in rube posebna konferenca strokovnjakov svoja dela glede stanja in sredstev za dvig jugoslovenske lesne industrije. Konferenca je sestavila o svojih zaključkih elaborat ter ga predložila ministru v odobrenje. Minister za šume in rube je sklenil sklicati še širšo konferenco lesnoindustrijskih strokovnjakov iz cele države, da sklepajo o potrebah jugoslovenske lesne industrije v definitivni obliki.

—g Konferenca o poljedelskih kreditih. Pred dnevi so se sestali v glavnem savezu srbskih zemljoradniških zadrug v Beogradu strokovnjaki, da sestavijo pravilnik za izvršitev zakona o poljedelskih kreditih. Izpravam prisostvujejo odposlanci iz Ljubljane, Celja, Zagreba, Sarajeva in Beograda.

—g Zakon o neposrednih davkih. Minister financ je odredil, da se dostavi nov izdelani načrt zakona o neposrednih davkih vsem gospodarskim institucijam v državi. Cīm izdelajo te institucije odgovore, bo ministrstvo še enkrat revidiralo ta načrt ter ga nato predložilo ministrskemu svetu in Narodni skupščini.

To in ono

Lahka in kratka pet do milijonarja

Milijonarjev, ki so bili prvotno siromaki, je osebito v Ameriki vse polno. Malo pa je takih, kakor sta pariška bankirja Roumagar in Girond. Ne samo Pariz, nego tudi vsa ostala francoska mesta so bila nedavno preplavaljena od prosepektov njunega podjetja, edinega te vrste v Evropi. Sama bankirja sta oznanjala, da njuna ideja od nosno načrt ni povsem originalna, z nekaj sličnega imajo že v Ameriki. V inse-ratih in prospektih sta naznanjala javnosti, da hočeta ustanoviti v Evropi nekaj, kar se je sijajno obneslo v Kanadi, na otoku prince Eduarda in v Muskegonu v Michiganu. Tam so ustanovili zavod za umetno rejo polarnih lisic. Polarnih lisic je malo, one so lepe in njihova kožuhovina je dražja kakor zlato. Na otoku prince Eduarda in v Muskegonu žive danes, kakor sta razglasila v prospektih omenjena bankirja, samo milijonarji, ki so imeli še pred kratkim v žepu par dolarjev. Te so vložili kot osnovno glavnico v kupno ceno za far-me, na katerih negujejo polarne lisice. Tisoč odstotni letni dobiček od naloženega kapitala je najmanj, kar lahko človek zasluži. Kar je mogoče v Ameriki, je mogoče tudi v Evropi, osebito v Franciji. V Franciji bo dobiček od take far-me še večji. Pri podjetju je lahko udeležjen vsak, kdor pri-speva najmanj 1000 frankov. Za vsakih 1000 frankov dobi delničar svoj delež v natu-ri, namreč kletko s polarnimi lisicami. Krmiti in negovati mu jih ne bo treba, ker je oskrba že vračunana v onem tisočaku. Tudi prodajo kož prevzame delniška družba sama. Delničar ima pravico vsak dan kontrolirati, kako se množe lisice in z njimi tudi njegovo premoženje. Cīm bo družba ustanovljena, se ne bodo več sprejemali novi delničarji, zakaj prvotni delničarji bodo zainteresirani na tem, da se njihovo šte-vilo zmanjša in da bodo imeli dobiček sami.

Na to reklamno agitacijo se je priglasi-lo takoj tisoč delničarjev, ki so nemudoma plačali svoje deleže, boječ se, da bi pozneje sploh ne prišli na vrsto. Za svoje tisočake so sicer dobili potrdila, toda polarnih lisic niso nikoli videli. Tudi tisočakov najbrže ne bodo več videli. Samo dva delničarja sta prišla na ta način do mastnega zasluž-ka, namreč bankirja Roumagar in Girond. Ta dva sta zbrala malone milijon frankov obenem sta si pa zagurala brezplačno stan-ovanje — v jetnišnici. Poleg delničarjev, ki so izgubili denar, so razočarani tudi da-me, ki so se veselile lepe kožuhovine po-larnih lisic.

Aretacija dveh podjetnih Jugo-slovenov v Parizu

V pariškem »Matinu« štimo sledeče: Dne 10. oktobra je Rusinja Mme Trouzé ugotovila, da sta dva neznanca vlomila med 24 in 1 uro zjutraj vdrla v njeno sobo v hotelu 35 na Latour Maubourg boulevard. V sobi je bila shranjena njena obleka, kožuhovina in dragocennosti. Vlomilca sta odnesla dragocennosti in druge predmete v vrednosti 300.000 frankov.

Policija je bila takoj obveščena o dr-znem vladu. Tekom poizvedovanja je ugo-tovila, da si je v noči od 7. na 8. oktobra najel v hotelu sobo neki neznanec, očitno tuje-c in sicer v neposredni bližini sebe Mme Trouzé. Zaslišana je bila sobarica hotela, ki je izjavila, da je tuje-c podučeval ples v hotelu in da je mnogo plesal z raz-nimi gosti in tujci. Policija je torej pričela poizvedovati za misterioznim plesalcem. Našla ga je v Palais-Royal. Bil je to neki Aleksander Miškovič, rojen dne 26. novem-bra l. 1900 na Cetinju, ki se je izdal kot »dijak glasbe«, bil pa je brez stalnega bi-vališča. Pri Črnogorcu so našli prstan in obsek, oboje last Mme Trouzé. Miškovič je izjavil, da mu je to dala neka njegova rojakinja, češ da naj shrani. Policijski in-

spektor M. Denois se je nato vprašal, če-mu se je pod napačnim imenom vpisal v hotelsko knjigo.

Mišković je nato izjavil, da je sobo najel skupaj s svojim prijateljem Tomažem Počkom, za katerega pa ne ve, kje se nahaja. Insp. Goret je nato izsledil Poč-ka, ki je po imenu sodeč, verjetno Slove-nec. Ta se je skrival v nekem baru v pred-mestju Montmartra. Poček je nosil biser, vreden tisoč frankov, last Mme Trouzé. Vendar kakor Mišković, tudi on ni hotel priznati tatvine.

Oba lopova sta bila nato konfrontirana z Mme Trouzé. Na policiji je Mišković opa-zil v kotu sobe kovček, za katerega je iz-javil, da je njegov. Kovček je bil last Mme Trouzé, ukradel pa mu ga je njegov drug Poček. Tako sta »hotelski podgani«, kakor jim pravijo Parizani, okradli ena drugo. Oba vlomilca sta bila izročena pristojni oblasti.

Julijska krajina

—j Neizprosnost sodba za Collaricha. Državni pravdnik Tasso je priporočal po-rotnikom, da naj nikar ne priznajo nikakih olajševalnih okoliščin za Collaricha, ker njegovi zločini so tako krvavi in kruti, da vpijejo po masčevanju do neba. Collarich ne zasluži niti najmanjše prizanesljivosti ali milosti. Kljub temu bo obsodba le še milostna, ker porotniki ne morejo izreči one obsodbe, ki jo je storil Collarich nad svojimi žrtvami. Ako bi se porotniki ozirali na kakše olajševalne okoliščine, bi se uteg-nilo zgoditi, da bi se Collarich po 30 letih vrnil in pričel zopet izvrševati zločine. — Včeraj, na fašistovski praznik, ni bilo razprave; nadaljuje se danes. Collarich je bil med govorom državnega pravdnika mi-ren, in ko je državni pravdnik pozval po-rotnike, da naj ga kaznujejo, kakor zaslu-ži, se je Collarich nasmejaval proti občin-stvu, na katero je napravil govor držav-nega pravdnika velik vtis. Kakor znano, Italija ne pozna smrtnih kazni. Zato pa je Collarich miren in misli že sedaj, kako bo pobegnil iz ječe.

Specijalna mehanična delavnica za popravo pisalnih, računskih in drugih strojev **LUDOVIK BARAGA**, LJUBLJANA Telefon 980 Selenburgova ulica

ZAHVALA.

Vsem, ki so spremlili mojo ženko, mamico, gospo

Magdo Artač roj. Lampič

na njeni zadnji poti, najsrčnejšo zahvalo

Globoko žalujoči

Alojz Artač in hčerka Magdica.

!! Pozor !!

Naznaniava cenj. občinstvu, da bodeva vozila z omnibusavtom od francišanske cerkve do pokopališča Sv. Križa dne 31. oktobra ter 1. in 2. nov. — **Odhod vsakih 20 minut in obratno.** — Za osebo samo pet Din.

Za obilni obisk se priporočata **Lupše & Pollicek**

IV. BRUNIC & E. REBERNIK pleskarja in ličarja Ljubljana, Karel Kotnikova ulica (baraka za Ledino) se priporočata cenj. občinstvu. — Cene zmerno, potreba točna. Triletna garancija. 161 L.

Teod. Korn, Ljubljana Poljanska cesta št. 3.

krovac, stavbni, galanterijski in okrasni klepar. Instalacije vodovodov.

Popravljanje streševodov. Kopališče in kletne naprave izdelovanje posod iz pločevine za firnež, barvo, lak in med vsake velikosti kakor tudi posod (škafte) za konzerve.

ARGUS ARGUS

ARGUS ARGUS

ARGUS ARGUS

ARGUS ARGUS

ARGUS ARGUS

ARGUS ARGUS

ARGUS ARGUS

ARGUS ARGUS

ARGUS ARGUS

ARGUS ARGUS

ARGUS ARGUS

ARGUS ARGUS

ARGUS ARGUS

ARGUS ARGUS

ARGUS ARGUS

ARGUS ARGUS

ARGUS ARGUS

ARGUS ARGUS

ARGUS ARGUS

ARGUS ARGUS

ARGUS ARGUS

ARGUS ARGUS

ARGUS ARGUS

ARGUS ARGUS

ARGUS ARGUS

ARGUS ARGUS

ARGUS ARGUS

ARGUS ARGUS

ARGUS ARGUS

ARGUS ARGUS

ARGUS ARGUS

ARGUS ARGUS

ARGUS ARGUS

ARGUS ARGUS

ARGUS ARGUS

ARGUS ARGUS

ARGUS ARGUS

ARGUS ARGUS

ARGUS ARGUS

ARGUS ARGUS

ARGUS ARGUS

ARGUS ARGUS

ARGUS ARGUS

MALI OGLASI

Zenitve, dopisovanje ter oglaševanje strogo trgovskega značaja vsake beseda Din 1.- Najmanjši znesek Din 10

Službe

Sobarica isče službo v večjem hotelu. — Dopisi pod »Sobarica/4048« na upravo »Slov. Naroda«.

Gospodična isče posla za popoldanske ure. Even. vzame delo na dom. — Dopisi na upravo »Slov. Naroda« pod »Delo/4063«.

Plačilna natararica z dolgoletno prakso, posredna in pridna — isče službo v restavraciji ali kavarni. — Dopisi pod »Natararica 4025« na upravo »Slov. Naroda«.

Gospodična večša slovenskega in nemškega jezika, dobra strojeopiska — isče službo event. gre kot vzgojiteljica k otrokom. — Dopisi pod »Strojeopiska 4065« na upravo »Sloven-skega Naroda«.

Prodaj

Smoking, dobro ohranjen ter novi lakasti cvetli št. 42 — ugodno napravlja. — Ponudbe pod Smoking/4066 na upravo »Slov. Naroda«.

Pouk Pouk v nemščini daje gospa. — Ponudbe pod »Nemščina/4022« na upravo »Slov. Naroda«.

Angleščina poučuje zopet Miss Farler. — Pojasilna od 1. do 3. Pražakova ulica (hiša Tonnie III). 4072

Stanovanja Sobo s hrano oddam solidnemu gospodu. — Ponudbe pod »Soba s hrano/4060« na upravo »Slov. Naroda«.

Stanovanje

1-2 sob s kuhinjo, ev. prazno sobo s souporabo kuhinje — isče mlad zakonški par. — Dopisi pod »November/4037« na upravo »Slov. Naroda«.

Dopisovani

Mladenka želi resnega znanja z inteligentnim gospodom 25 do 28 let starim. — Dopisi pod »Blondinka/4062« na upravo »Slov. Naroda«.

Nezremljiv v Ljubljani kupim takoj. — Naslov pove upravo »Slov. Naroda«. 4067

Hiša pripravna za vsako obit. se ugodno proda. — Dopisi pod »Črnuče/3886« na upravo »Slov. Naroda«.

Kuom

Indian motor »Prince« ali »Saut« — se kupi. — Cenj. ponudbe z navedbo cene in prevoženih kilometrov pod »Indian/4057« na upravo »Slov. Naroda«.

Rabljena dvokolesa motorji, avtomobili, šivalni stroji — se kupijo proti izkazu lastnine. Franc Batjel, Ljubljana, Zvonarska ulica 1. 197/L

Iščem prostor za delavnico v mestu; preuredim ga iz vsakršnih prostorov. Najemnino plačam za eno leto vnaprej. — Ponudbe pod »Selitev/4071« na upravo »Slov. Naroda«.

Iščem lokal s stanovanjem za ključavo, ničarsko obrt. — Ponudbe pod »Lokal/4059« na upravo »Slov. Naroda«.

Uro pokvarjeno pcceni in dobro zopet lahko imaš, ako jo pri Seliskarju urarij, popraviš. — Se priporoča Seliskar, urar, Tržaška cesta št. 8. 4036

Kislo zelje prvoizvirno in krompir — nudi na drobno in debelo po konkurenčni ceni. — G. Erklavec, Novi Vodmat 3. 4044

Opekarna Emona na VičuBrdo — pisarna v Ljubljani, Dunajska ce-sta 23, telefon 207 — pri-poroča svoj bogato za-logo izdel. opeke, žleba-kov in strošnikov vsel-vrst po zelo ugodnih ce-nah 183/L

ANTON KOMATAR

ANICA PECHER

poročena

28. OKTOBRA 1925

ŠKOFJA LOKA.

Zahvala.

Ob prebrdki izgubi našega nepozabnega

MARKA

nam je došlo od vseh strani toliko iskrenega sočutja, da se nam ni možno vsakemu posebej zahvaliti. Zatorej naj blagovolijo vsi, ki so nam stali ob teh težkih urah ob strani, ga spremili v tako častnem številu na njegovi zadnji poti ter mu darovali toliko krasnega cvetja, sprejeti našo najprisrčnejšo zahvalo.

Vrhnik, 29. oktobra 1925.

Globoko žalujoča obitelj:

Mih. Tomšič in sorodniki

Dr. Bleweis-Trsteniški

specialist za notranje bolezni in za bolezni v nosu in vratu

ordinira zvečer redno

Kongresni trg 15, od 3. do 5. ure popoldne.

Krčne žile

si zavarujte s pat. **ANTIVARIX** obvezo. —

Cena: 150 Din

Naročila: M. BARTL, Stritarjeva ulica 2

Popolnoma varno naložite denar v

Ljubljansko posojilnico

v Ljubljani, Mestni trg št. 6

ker ima že nad

11.000.000 Din jamstvene glavnice.

Vloge na hranilne knjižice in tekoči račun obrestuje

najugodnejše.

Stalne vloge z odpovednim rokom obrestuje po dogovoru. Sprejema v inkaso fakture in cesije terjatve. Posojila daje le proti polni varnosti na knjižbo in proti poroštvo.

Telefon št. 9.

23 L

Telefon št. 9

Gospe! Vrhunec elegancije je, ako nosite

Les Tissus A.G.B.

4064

ki jih dobite pri vseh prvovrednih trdkah. — Prodaja samo trgovcem:

ZAGREB, JELACIJEV TRG 20/III. TELEFON 6—99.